

Warszawa, dnia 19 grudnia 2018 r.

Poz. 2356

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 23 listopada 2018 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523 oraz z 2018 r. poz. 2243) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 133), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 138),
- 2) ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 756)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 23 listopada 2018 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 366, art. 368, art. 372, art. 373 ust. 1 i 2, art. 375 i art. 392 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 138), które stanowią:

„Art. 366. 1. Uprawnienia nabyte na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 133) w brzmieniu obowiązującym w dniu wejścia w życie ustawy uchylanej w art. 391 zachowują żołnierze Jednostki Wojskowej nr 1004 – Biuro Ochrony Rządu, którzy zostali funkcjonariuszami BOR, a następnie stali się funkcjonariuszami SOP.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także do osób, które uzyskały policyjne zaopatrzenie emerytalne.”

„Art. 368. 1. W stosunku do funkcjonariuszy BOR, którzy uzyskali zaopatrzenie emerytalne na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. poz. 210, z późn. zm.^{a)}), organem właściwym do podejmowania decyzji w sprawach mieszkaniowych wynikających z odrębnych przepisów jest Komendant SOP.

2. Lokale zajmowane przez osoby, o których mowa w ust. 1, stanowią zasób mieszkaniowy SOP.”

„Art. 372. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają decyzje wydane na podstawie ustawy uchylanej w art. 391, z wyjątkiem decyzji w sprawach personalnych.

2. Zachowują moc decyzje o przydziale lokalu mieszkaniowego lub kwatery tymczasowej oraz decyzje o zachowaniu lub nabyciu prawa do lokalu mieszkalnego wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy także wobec osób delegowanych.”

---

^{a)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1985 r. poz. 85 i 181, z 1989 r. poz. 190 i 192, z 1990 r. poz. 206 i 540 oraz z 1992 r. poz. 245.

Art. 373. „1. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i niezakończonych ostatecznymi decyzjami lub umowami stosuje się przepisy tej ustawy.

2. Do spraw o przydzielenie lokalu mieszkalnego i spraw dotyczących zwolnienia ze służby w BOR stosuje się przepisy ustawy uchylanej w art. 391.”

„Art. 375. Odwołanie od decyzji Szefa BOR wydanej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wnosi się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych za pośrednictwem Komendanta SOP, jeżeli termin do wniesienia odwołania od tych decyzji nie upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 392. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2018 r., z wyjątkiem art. 346, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 2) art. 18, art. 19 ust. 2 i art. 23 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 756), które stanowią:

„Art. 18. W celu realizacji orzeczeń sądowych przyznających uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego wydanych przed dniem wejścia w życie art. 2 i art. 4 niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

Art. 19. „2. Do postępowań wszczętych na podstawie pozwu, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 4 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”

„Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2018 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 15 w zakresie art. 12 ust. 2, oraz pkt 16 i 19, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.;
- 2) art. 2–4 i art. 6, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 23 listopada 2018 r. (poz. 2356)

USTAWA

z dnia 22 czerwca 1995 r.

o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Zakwaterowanie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, polega na:

- 1) stałym, tymczasowym lub przejściowym rozmieszczeniu:
  - a) żołnierzy i innych osób określonych w ustawie,
  - b) jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych,
- 2) magazynowaniu lub przechowywaniu urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego – w budynkach i lokalach oraz na gruntach będących własnością Skarbu Państwa, pozostających w trwałym zarządzie organów wojskowych lub powierzonych Agencji Mienia Wojskowego, uzyskanych czasowo na te cele od właściwych organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, osób prawnych lub fizycznych.

2. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, określi:

- 1) normy rozmieszczenia jednostek i instytucji wojskowych oraz innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, a także urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego;
- 2) sposób zarządzania budynkami i gruntami przeznaczonymi na zakwaterowanie Sił Zbrojnych;
- 3) właściwość organów wojskowych w sprawach związanych z zakwaterowaniem Sił Zbrojnych.
- 4) (uchylony)

Art. 1a. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) lokalu mieszkalnym – należy przez to rozumieć samodzielny lokal mieszkalny w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2018 r. poz. 716, 1496 i 1506) będący w dyspozycji Agencji Mienia Wojskowego, zwanej dalej „Agencją”;
- 2) kwaterze – należy przez to rozumieć lokal mieszkalny przeznaczony do zakwaterowania żołnierza zawodowego i ujęty w wykazie kwater sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1456 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 3) wspólnej kwaterze stałej – należy przez to rozumieć pomieszczenie mieszkalne przeznaczone do nieodpłatnego zakwaterowania zbiorowego żołnierzy, znajdujące się w budynku położonym na terenie zamkniętym lub pomieszczenia jednostek pływających Marynarki Wojennej;
- 4) lokalu użytkowym – należy przez to rozumieć budynek lub jego część przeznaczone na cele inne niż mieszkalne;
- 5) zamieszkiwaniu – należy przez to rozumieć przebywanie i korzystanie z lokalu mieszkalnego;
- 6) zajmowaniu lokalu – należy przez to rozumieć posiadanie tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego ustanowionego w drodze decyzji administracyjnej albo umowy najmu albo umowy użyczenia;
- 7) miejscowości pobliskiej – należy przez to rozumieć miejscowość, do której najkrótszy czas dojazdu lądowym środkiem publicznego transportu zbiorowego, łącznie z przesiadkami, nie przekracza zgodnie z rozkładem jazdy 2 godzin w obie strony, licząc od stacji (przystanku) najbliższej miejsca pełnienia służby do stacji (przystanku) najbliższej miejsca zamieszkania, bez uwzględnienia czasu dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której żołnierz dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe;
- 8) kwaterze internatowej – należy przez to rozumieć lokal mieszkalny pełniący funkcję internatu, przeznaczony do zamieszkiwania przez żołnierza lub większą liczbę żołnierzy zawodowych lub pracowników cywilnych wojska;
- 9) internacie – należy przez to rozumieć budynek lub zespół pomieszczeń mieszkalnych stanowiących organizacyjną całość, przeznaczoną do zakwaterowania żołnierzy zawodowych lub pracowników cywilnych wojska;

- 10) służbowym pokoju noclegowym – należy przez to rozumieć wydzielone pomieszczenie przeznaczone na stały pobyt ludzi, znajdujące się w budynku położonym na terenie zamkniętym;
- 11) lokalu zamiennym – należy przez to rozumieć lokal mieszkalny znajdujący się w tej samej miejscowości lub w miejscowości pobliskiej, wyposażony w urządzenia techniczne co najmniej takie, w jakie był wyposażony lokal mieszkalny używany dotychczas, o powierzchni użytkowej podstawowej takiej, jak lokalu mieszkalnego dotychczas używanego z jednoczesnym zachowaniem minimalnej powierzchni użytkowej podstawowej przypadającej na członka gospodarstwa domowego nie mniejszej niż 8 m² powierzchni użytkowej podstawowej, a w przypadku gospodarstwa jednoosobowego nie mniejszej niż 16 m² tej powierzchni;
- 12) opłatach za używanie lokalu – należy przez to rozumieć świadczenie pieniężne za korzystanie z lokalu mieszkalnego, które obejmuje koszty administrowania, koszty konserwacji, koszty utrzymania technicznego nieruchomości, odpis na fundusz remontowy, koszty utrzymania zieleni, koszty utrzymania pomieszczeń wspólnego użytkowania, w tym koszty związane z utrzymaniem czystości, koszty energii cieplnej, elektrycznej i wody na potrzeby części wspólnej, zwrot kosztów z tytułu podatku od nieruchomości, opłatę za antenę zbiorczą lub telewizję kablową, opłaty z tytułu legalizacji przyrządów pomiarowych zamontowanych na potrzeby lokalu mieszkalnego oraz opłaty z tytułu użytkowania dźwigu osobowego i konserwacji urządzeń domofonowych;
- 13) opłatach pośrednich – należy przez to rozumieć opłaty za energię ciepłą, elektryczną, gaz, wodę oraz za odbiór nieczystości stałych i płynnych;
- 14) powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego – należy przez to rozumieć powierzchnię wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu mieszkalnym, a w szczególności pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym i gospodarczym potrzebom lokatora, bez względu na ich przeznaczenie i sposób używania; za powierzchnię użytkową lokalu nie uważa się powierzchni balkonów, tarasów i loggii, antresoli, pralni, suszarni, wózkowni oraz pomieszczeń przynależnych;
- 15) powierzchni użytkowej podstawowej – należy przez to rozumieć powierzchnię pokoi;
- 16) inwestycjach – należy przez to rozumieć środki trwałe w budowie w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398, 650 i 1629);
- 17) eksploatacji kwatery – należy przez to rozumieć wykorzystywanie kwatery zgodnie z jej przeznaczeniem, utrzymywanie we właściwym stanie technicznym i sanitarnohigienicznym z równoczesną dbałością o niepogorszenie jej właściwości użytkowych;
- 18) stawce podstawowej – należy przez to rozumieć minimalną możliwą stawkę świadczenia mieszkaniowego.

2. Obmiaru powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego dokonuje się w świetle wyprawionych ścian. Powierzchnie pomieszczeń lub ich części o wysokości w świetle równej lub większej od 2,20 m należy zaliczać do obliczeń w 100%, o wysokości równej lub większej od 1,40 m, lecz mniejszej od 2,20 m w 50%, o wysokości mniejszej od 1,40 m pomija się całkowicie. Pozostałe zasady obliczania powierzchni należy stosować zgodnie z Polską Normą odpowiednią do określania i obliczania wskaźników powierzchniowych i kubaturowych w budownictwie.

Art. 2. 1. Starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej lub inny organ właściwy na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, z późn. zm.¹⁾), na wniosek Ministra Obrony Narodowej, przekazuje mu bez pierwszej opłaty w trwały zarząd nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, następuje w przypadku, gdy jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane nie dysponują w określonej miejscowości dostateczną ilością nieruchomości gruntowych, budynków lub lokali, niezbędnych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, lub na cele mieszkaniowe żołnierzy zawodowych.

3. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa oraz związane z nimi nieruchomości podlegają przekazaniu organom wojskowym na zasadach i w trybie określonym w przepisach o lasach. Przekazaniu nie podlegają grunty objęte ochroną prawną.

Art. 3. (uchylony)

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 50, 650, 1000, 1089, 1496, 1669, 1693 i 1716.

Art. 4. 1. Dowódca jednostki wojskowej może wprowadzić zakaz wstępu na grunty zajęte na zakwaterowanie Sił Zbrojnych lub wykorzystywane na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, w uzgodnieniu z starostą wykonującym zadanie z zakresu administracji rządowej. Zakaz wstępu nie dotyczy pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” upoważnionych do nadzorowania i wykonywania czynności gospodarczo-leśnych, w zakresie i terminach uzgodnionych z dowódcą jednostki wojskowej.

2. Grunty objęte zakazem wstępu należy oznaczyć w sposób łatwo dostrzegalny.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 5. (uchylony)

Art. 5¹. Od decyzji wydawanych przez starostę, wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej, w odniesieniu do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa przysługuje stronie odwołanie do wojewody.

Art. 5². (uchylony)

Rozdział 2

Zakwaterowanie zbiorowe żołnierzy

Art. 6. (uchylony)

Art. 7. 1. Wspólne kwatery stałe są przeznaczone do zakwaterowania zbiorowego żołnierzy:

- 1) odbywających zasadniczą służbę wojskową;
- 2) odbywających przeszkolenie wojskowe;
- 2a) terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie;
- 3) odbywających ćwiczenia wojskowe;
- 4) służby kandydackiej;
- 5) służby przygotowawczej;
- 6) pełniących okresową służbę wojskową;
- 7) będących słuchaczami szkół albo uczestniczącymi w innych formach szkolenia w Siłach Zbrojnych, a także skierowanych do pełnienia czynnej służby wojskowej poza granicami państwa;
- 8) pełniących służbę wojskową w czasie stanu nadzwyczajnego, po ogłoszeniu mobilizacji lub w czasie wojny.

2. Możliwość zakwaterowania we wspólnej kwaterze stałej przysługuje również żołnierzom zawodowym, na ich wniosek, za zgodą dowódcy jednostki wojskowej.

3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, normy zakwaterowania żołnierzy we wspólnych kwaterach stałych oraz tryb ich kwaterowania, z uwzględnieniem podziału wspólnych kwater stałych na powierzchnię podstawową – rozumianą jako powierzchnię mieszkalną izb żołnierskich oraz powierzchnię pomocniczą – rozumianą jako inne rodzaje powierzchni, niezbędnych do zakwaterowania zbiorowego żołnierzy, oraz zajmowane przez żołnierza stanowisko służbowe.

Rozdział 3
(uchylony)

Rozdział 3a
(uchylony)

Rozdział 4

Zakwaterowanie żołnierzy zawodowych i innych osób

Art. 21. 1. Żołnierzowi zawodowemu od dnia wyznaczenia na pierwsze stanowisko służbowe do dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej przysługuje prawo do zakwaterowania na czas pełnienia służby wojskowej w miejscowości, w której żołnierz pełni służbę, albo w miejscowości pobliskiej albo za jego zgodą w innej miejscowości.

2. Prawo do zakwaterowania żołnierza zawodowego jest realizowane w jednej z następujących form:

- 1) przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego;
- 2) przydziału miejsca w internacie albo kwaterze internatowej;
- 3) wypłaty świadczenia mieszkaniowego.

3. Żołnierz służby stałej wybiera, na swój wniosek, jedną z form zakwaterowania, o których mowa w ust. 2.

4. Żołnierzowi służby kontraktowej prawo do zakwaterowania realizuje się, na jego wniosek, w pierwszej kolejności w formie przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego. W przypadku nieprzydzielenia kwatery albo innego lokalu mieszkalnego żołnierz ten wybiera, na swój wniosek, jedną z form zakwaterowania, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3.

5. W przypadku odmowy przyjęcia kwatery albo innego lokalu mieszkalnego żołnierz służby kontraktowej z dniem złożenia oświadczenia traci prawo do zakwaterowania, w tym w formach zakwaterowania, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, przez okres zajmowania danego stanowiska służbowego, chyba że zmianie ulegną jego uprawnienia do zakwaterowania.

6. Żołnierzowi zawodowemu nie przysługuje prawo do zakwaterowania, jeżeli on lub jego małżonek, z zastrzeżeniem ust. 10:

- 1) otrzymał ekwiwalent pieniężny w zamian za rezygnację z kwatery, wypłacony na podstawie przepisów ustawy obowiązujących do dnia 30 czerwca 2004 r.;
- 2) otrzymał odprawę mieszkaniową wypłaconą albo zrealizowaną w formie rzeczowej na podstawie przepisów ustawy obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r.;
- 3) nabył lokal mieszkalny od Skarbu Państwa, Agencji albo jednostki samorządu terytorialnego z bonifikatą lub z uwzględnieniem pomniejszenia w cenie nabycia;
- 4) otrzymał pomoc finansową wypłaconą w formie zaliczkowej lub bezzwrotnej do dnia 31 grudnia 1995 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. z 1992 r. poz. 19 oraz z 1994 r. poz. 36);
- 5) nabył własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego od Agencji.

7. W przypadku gdy oboje małżonkowie są żołnierzami zawodowymi, jednemu z małżonków przysługuje prawo do zakwaterowania realizowane w formie przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, a drugiemu w formie przydziału miejsca w internacie albo kwaterze internatowej albo wypłaty świadczenia mieszkaniowego; w przypadku braku możliwości przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, prawo do zakwaterowania jest realizowane w formie przydziału miejsc w internacie albo kwaterze internatowej, albo w formie wypłaty świadczeń mieszkaniowych. Małżonkowie wybierają, na ich wniosek, formę realizowania prawa do zakwaterowania. Małżonkowi, który wybrał realizację prawa do zakwaterowania w formie przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, nie przysługuje norma na małżonka, który korzysta z innej formy realizacji prawa do zakwaterowania.

8. Żołnierz zawodowy traci prawo do zakwaterowania w miejscowości, w której pełni służbę przez czas pełnienia tej służby, jeżeli:

- 1) wynajmuje albo oddaje do bezpłatnego używania przydzieloną kwaterę albo inny lokal mieszkalny, nie zamieszkuje w niej przez okres dłuższy niż trzy miesiące, z przyczyn niewynikających ze stosunku służby lub innych niezależnych od niego;
- 2) używa lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej w sposób sprzeczny z decyzją o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem, zaniedbuje obowiązki, dopuszczając do powstania szkód, albo niszczy urządzenia przeznaczone do wspólnego korzystania przez mieszkańców;
- 3) wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu albo obowiązującym w tym zakresie regulaminom w internacie albo w kwaterze internatowej, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali lub miejsc w internacie albo kwaterze internatowej;
- 4) zajmuje lokal mieszkalny przydzielony na podstawie art. 38 i nie uiszcza pełnych opłat za używanie kwatery lub pełnych opłat pośrednich z tytułu zajmowania kwatery przez łączny okres dłuższy niż trzy miesiące.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 8, dyrektor oddziału regionalnego wzywa żołnierza do zaniechania naruszeń, określając trzydziestodniowy termin realizacji, a w przypadku niezastosowania się do wezwania wydaje decyzję o utracie prawa do zakwaterowania w miejscowości, w której żołnierz pełni służbę, przez czas pełnienia tej służby. Utrata prawa do zakwaterowania następuje z dniem, w którym decyzja staje się ostateczna.

10. Prawo do zakwaterowania realizowane w formie przydziału miejsca w internacie albo kwaterze internatowej przysługuje żołnierzowi zawodowemu, jeżeli on lub jego małżonek w miejscowości, w której pełni służbę, albo w miejscowości pobliskiej nie skorzystał z uprawnień, o których mowa w ust. 6, albo on lub jego małżonek nie posiada w tej miejscowości lokalu mieszkalnego wybudowanego lub nabytego z wykorzystaniem uprawnień, o których mowa w ust. 6.

Art. 22. (uchylony)**Art. 23.** 1. Odprawa mieszkaniowa, o której mowa w art. 47, przysługuje żołnierzowi:

- 1) służby stałej:
  - a) zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, zamieszkałemu w kwaterze, o ile nabył on prawo do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej lub został zwolniony z zawodowej służby wojskowej przed upływem okresu wymaganego do nabycia uprawnień do emerytury wojskowej, w przypadku wypowiedzenia mu stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ wojskowy,
  - b) który do dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej nie otrzymał decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 21 ust. 6, o ile nabył prawo do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej lub został zwolniony z zawodowej służby wojskowej przed upływem okresu wymaganego do nabycia uprawnień do emerytury wojskowej, w przypadku wypowiedzenia mu stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ wojskowy;
- 2) służby kontraktowej zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, o ile nabył prawo do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, jeżeli inwalidztwo powstało wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami tej służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze.

2. Żołnierzowi służby stałej zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, zamieszkałemu w lokalu mieszkalnym niebędącym kwaterą, przysługuje prawo do zajmowania tego lokalu. Dyrektor oddziału regionalnego zawiera umowę najmu tego lokalu mieszkalnego.

3. W razie śmierci:

- 1) żołnierza służby stałej, który do dnia śmierci zajmował lokal mieszkalny lub nie otrzymał decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 21 ust. 6, o ile do dnia śmierci nabył prawo do emerytury wojskowej lub jego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,
- 2) żołnierza służby kontraktowej, który do dnia śmierci nabył prawo do emerytury wojskowej lub którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,
- 3) żołnierza pełniącego służbę kandydacką, nadterminową zasadniczą służbę wojskową, służbę przygotowawczą albo służbę okresową, którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,
- 4) żołnierza, o którym mowa w pkt 1–3, zmarłego w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby wojskowej, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie, albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej,
- 5) żołnierza uprawnionego do odprawy mieszkaniowej w dniu zwolnienia ze służby wojskowej, zmarłego przed dniem wypłaty tej odprawy

– wspólnie zamieszkałym z nim w dniu jego śmierci: małżonkowi, zstępnym, wstępnym, osobom przysposobionym i osobom przysposabiającym przysługują uprawnienia, o których mowa w ust. 4, a w przypadku żołnierza, o którym mowa w pkt 5 – uprawnienie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1.

4. Osobom, o których mowa w ust. 3, przysługują:

- 1) odprawa mieszkaniowa, o której mowa w art. 47, wypłacana uprawnionym w częściach równych:
  - a) w wysokości obliczonej według ilości norm przysługujących zmarłemu żołnierzowi w dniu jego śmierci,
  - b) w wysokości 80% wartości przysługującego lokalu mieszkalnego, obliczonej według zasad określonych w art. 47, o ile śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową, albo
- 2) zajmowany lokal mieszkalny, lokal zamienny w przypadku zajmowania kwatery, jeżeli Agencja ma taki w swoim zasobie mieszkaniowym i internatowym, za ich zgodą, albo
- 3) lokal mieszkalny odpowiadający uprawnieniom żołnierza w dniu jego śmierci, ustalonym na zasadach określonych w art. 26 ust. 1–4, będący w zasobie mieszkaniowym i internatowym Agencji, w wybranej przez nich miejscowości, o ile śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową, na ich wniosek.

5. Żołnierzowi zawodowemu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, Agencja może zaproponować w zamian za odprawę mieszkaniową, o której mowa w art. 47, za jego zgodą, lokal zamienny, jeżeli ma taki w swoich zasobach.

6. Żołnierzowi zawodowemu zwalnianemu z zawodowej służby wojskowej, który nabył prawo do wojskowej renty inwalidzkiej, jeżeli inwalidztwo powstało wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą wojskową lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami tej służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze, w zamian za odprawę, na jego wniosek, przysługuje prawo do zajmowania lokalu mieszkalnego w wybranej przez niego miejscowości, w której Agencja posiada zasób mieszkaniowy i internatowy, według uprawnień posiadanych w dniu zaistnienia wypadku lub choroby.

7. W przypadku skorzystania przez żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, przez osoby, o których mowa w ust. 3, albo przez żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 6, z prawa do lokalu zamiennego albo innego lokalu mieszkalnego, dyrektor oddziału regionalnego zawiera z tymi osobami umowę najmu lokalu mieszkalnego.

8. W przypadku braku w zasobie mieszkaniowym i internatowym Agencji, w miejscowości wybranej przez osoby, o których mowa w ust. 3, lokalu mieszkalnego odpowiadającego uprawnieniom żołnierza w dniu jego śmierci, Agencja może pozyskać lokal mieszkalny w tej miejscowości. Koszty zakupu lokalu są finansowane z dotacji budżetowej.

9. Odprawa mieszkaniowa nie przysługuje żołnierzowi zawodowemu oraz osobom, o których mowa w ust. 3, jeżeli żołnierz:

- 1) skorzystał z uprawnień w przypadkach określonych w ust. 6 i art. 21 ust. 6;
- 2) został zwolniony z czynnej służby wojskowej na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego;
- 3) został zwolniony z czynnej służby wojskowej na skutek orzeczenia wydanego w postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 24. 1. Żołnierzowi zawodowemu, na jego wniosek poświadczony przez dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę wojskową, dyrektor oddziału regionalnego właściwy dla garnizonu, w którym żołnierz pełni służbę wojskową, wydaje decyzję o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego.

2. W przypadku przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej, dyspozycji lub wyznaczenia na stanowisko służbowe w innej miejscowości żołnierz ma prawo nadal zajmować kwaterę albo inny lokal mieszkalny na podstawie decyzji o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, nie dłużej jednak niż do dnia:

- 1) w którym kolejna decyzja o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego stała się ostateczna albo odmowy przyjęcia przydzielonej kolejnej kwatery albo innego lokalu mieszkalnego;
- 2) ostatniego w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym następuje wypłata świadczenia mieszkaniowego;
- 3) zwolnienia z czynnej służby wojskowej.

3. W przypadku braku możliwości przydziału żołnierzowi zawodowemu kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, dyrektor oddziału regionalnego, zgodnie z uprawnieniem i wyborem dokonany przez żołnierza zawodowego, przydziela miejsce w internacie albo kwaterze internatowej albo wypłaca świadczenie mieszkaniowe.

4. W przypadku zaistnienia możliwości przydziału żołnierzowi zawodowemu kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, dyrektor oddziału regionalnego informuje o tym żołnierza i za jego zgodą wyrażoną na piśmie, przydziela kwaterę albo inny lokal mieszkalny. Jeżeli żołnierzowi zawodowemu wypłaca się świadczenie mieszkaniowe, przydzielenie kwatery albo innego lokalu mieszkalnego może nastąpić po upływie miesiąca na koniec miesiąca kalendarzowego od dnia poinformowania żołnierza o możliwości zakwaterowania. Termin ten za zgodą żołnierza może zostać skrócony.

5. Żołnierz zawodowy jest obowiązany niezwłocznie powiadomić dyrektora oddziału regionalnego o wszelkich okolicznościach mających wpływ na jego prawo do zakwaterowania. Skutki braku powiadomienia organów Agencji o zaistniałych zmianach obciążają żołnierza.

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. 1. Przy ustalaniu powierzchni użytkowej podstawowej uwzględnia się stanowisko służbowe żołnierza zawodowego oraz jego stan rodzinny. Norma powierzchni użytkowej podstawowej, która przysługuje żołnierzowi z jednego tytułu, wynosi 8–12 m². W przypadku gospodarstwa jednoosobowego norma wynosi nie mniej niż 16 m².

2. Struktura kwatery powinna obejmować:

- 1) dla żołnierza samotnego – jeden pokój z kuchnią albo aneksem kuchennym;
- 2) dla rodziny dwuosobowej – dwa pokoje z kuchnią albo aneksem kuchennym;
- 3) dla rodziny trzyosobowej – trzy pokoje z kuchnią albo aneksem kuchennym;
- 4) dla rodziny czterosobowej lub większej – trzy albo cztery pokoje z kuchnią albo aneksem kuchennym.

3. Członkami rodziny żołnierza zawodowego, których uwzględnia się przy ustalaniu przysługującej powierzchni użytkowej podstawowej, są:

- 1) małżonek;
- 2) wspólnie zamieszkałe dzieci własne, przysposobione, przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, dzieci małżonka, zwane dalej „dziećmi”, do czasu zawarcia przez nie związku małżeńskiego, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 25 roku życia, chyba że przed tym dniem stały się niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji i nie zawarły związku małżeńskiego.

4. Żołnierzowi zawodowemu, który zawarł związek małżeński, przyznaje się dodatkową powierzchnię użytkową podstawową w wysokości jednej normy, jeżeli on i małżonek nie posiadają dzieci.

5. Żołnierzowi zawodowemu, na wniosek lub za jego pisemną zgodą, dyrektor oddziału regionalnego może przydzielić kwatery albo inny lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej podstawowej mniejszej albo do 20 m² większej niż wynikająca z przysługujących norm, o ile taka kwatery albo lokal mieszkalny nie jest niezbędny na zakwaterowanie żołnierza zawodowego o większej liczbie przysługujących mu norm.

6. W przypadku gdy żołnierzami zawodowymi są oboje małżonkowie, przy ustalaniu powierzchni, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się normę korzystniejszą.

7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, ilość norm powierzchni użytkowej podstawowej przysługujących żołnierzom zawodowym, uwzględniając stopień etatowy zajmowanego przez żołnierza zawodowego stanowiska służbowego z rozróżnieniem stanowisk służbowych zaszeregowanych do stopni generałów (admirałów), oficerów starszych oraz pozostałych stanowisk służbowych, jak również stan rodzinny żołnierza zawodowego.

Art. 27. Przyznanie emerytury wojskowej, wojskowej renty inwalidzkiej lub wojskowej renty rodzinnej w trybie wyjątkowym, przewidzianym w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, nie powoduje powstania prawa do kwatery ani świadczeń wynikających z tego prawa.

Art. 28. (uchylony)

Art. 29. 1. (uchylony)

2. Osoba inna niż żołnierz zawodowy, która zajmuje lokal mieszkalny na podstawie umowy najmu, uiszcza opłaty za używanie lokalu mieszkalnego i opłaty pośrednie na zasadach i w wysokości określonych w art. 36.

3. W przypadku śmierci osoby, o której mowa w ust. 2, członkowie rodziny, o których mowa w art. 26 ust. 3, stale z nią zamieszkujący do chwili jej śmierci, mają prawo zajmowania lokalu mieszkalnego. W takim przypadku dyrektor oddziału regionalnego zawiera na ich wniosek umowę najmu do końca okresu obowiązywania tytułu prawnego, który przysługiwał osobie zmarłej.

4. W przypadku umowy najmu zawartej z osobą prawną, jednostką samorządu terytorialnego albo państwową lub samorządową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, do opłat za używanie lokalu mieszkalnego i opłat pośrednich mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629 i 2073).

Art. 29a. Do osób innych niż żołnierze zawodowi, które zajmują lokale mieszkalne będące w zasobie mieszkaniowym i internatowym Agencji, w zakresie nieuregulowanym w ustawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, z późn. zm.²⁾).

Art. 29b. 1. Osoby inne niż żołnierz zawodowy, które zamieszkują kwatery albo inne lokale mieszkalne, są obowiązane do ich opróżnienia w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia wezwania właściwego dyrektora oddziału regionalnego. Przepis art. 41 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku nieopóżnienia lokalu mieszkalnego w ustalonym terminie, dyrektor oddziału regionalnego kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, a w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 3, również o wezwanie gminy do udziału w postępowaniu.

3. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, dyrektor oddziału regionalnego może wskazać inny lokal mieszkalny lub pomieszczenie tymczasowe, jeżeli potrzeby mieszkaniowe żołnierzy zawodowych są zaspokojone, a osoba obowiązana do opróżnienia lokalu mieszkalnego nie posiada tytułu prawnego do innego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub nie jest uprawniona do takiego lokalu lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego na podstawie odrębnych przepisów.

4.³⁾ Jeżeli gmina nie wykonała wyroku sądowego w zakresie dostarczenia lokalu socjalnego osobie uprawnionej, Agencji przysługuje roszczenie o odszkodowanie od gminy na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1467, 1499, 1544, 1629, 1637 i 1693.

³⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 4.

4.⁴⁾ Jeżeli osobie uprawnionej do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu na mocy wyroku sądowego gmina nie dostarczyła lokalu, Agencji przysługuje roszczenie o odszkodowanie od gminy na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Art. 30. (uchylony)

Art. 31. 1. Kwatera albo inny lokal mieszkalny nie mogą być w całości lub części oddane w podnajem.

2. Kwatera albo inny lokal mieszkalny nie mogą być w całości lub części używane bez zgody dyrektora oddziału regionalnego.

Art. 32. (uchylony)

Art. 32a. (uchylony)

Art. 33. (uchylony)

Art. 34. (uchylony)

Art. 35. (uchylony)

Art. 36. 1. Osoba, która zajmuje lokal mieszkalny uiszcza opłaty za używanie lokalu w wysokości nie większej niż 3% wartości odtworzeniowej lokalu w skali rocznej, określonej na podstawie ust. 2, oraz zaliczki na opłaty pośrednie w terminie do piętnastego dnia każdego miesiąca, od dnia przekazania lokalu mieszkalnego. Za dzień wpłaty opłat przyjmuje się dzień ich wpływu na rachunek bankowy Agencji.

2. Wartość odtworzeniową lokalu stanowi iloczyn powierzchni użytkowej danego lokalu oraz wartości odtworzeniowej 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, ogłaszanej przez Prezesa Agencji raz w roku nie później niż do końca roku kalendarzowego, w formie komunikatu, która jest średnią arytmetyczną, wyliczoną na podstawie wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych ogłaszanego przez wojewodów dla poszczególnych powiatów, za pierwsze półrocze na rok następny.

3. Agencja ma prawo pobierać zaliczki na opłaty pośrednie.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób naliczania oraz rozliczania opłat za używanie lokali mieszkalnych i opłat pośrednich, sposób obliczania zaliczek na opłaty pośrednie oraz wzory kalkulacji stawki opłat za używanie 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, biorąc pod uwagę tytuł prawny do lokali mieszkalnych.

Art. 37. 1. Opłaty i opłaty pośrednie za używanie lokalu mieszkalnego zajmowanego przez żołnierza zawodowego, nieuiszczone w ustalonym terminie płatności, podlegają, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, przymusowemu ściąganiu na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, 1356, 1499 i 1629).

2. Za uiszczanie opłat za używanie lokalu i opłat pośrednich z tytułu zajmowania lokalu mieszkalnego odpowiadają solidarnie pełnoletnie osoby stale zamieszkujące w tym lokalu.

3. Odpowiedzialność osób, o których mowa w ust. 2, ogranicza się do wysokości opłat za używanie lokalu i opłat pośrednich, za okres ich stałego zamieszkiwania.

Art. 37a. (uchylony)

Art. 38. 1. W przypadku żołnierza zawodowego, który nie uiszcza w całości opłat, o których mowa w art. 36 ust. 1, przez łączny okres dłuższy niż trzy miesiące, dyrektor oddziału regionalnego wzywa żołnierza zawodowego do uiszczenia zaległych opłat, określając trzydziestodniowy termin realizacji, a w przypadku niezastosowania się do wezwania uchyla decyzję o przydziale dotychczasowego lokalu mieszkalnego i przydziela lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej podstawowej mniejszej od przysługującej.

2. Na wniosek żołnierza zawodowego, po uregulowaniu zaległości wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, dyrektor oddziału regionalnego może odstąpić od przekwaterowania tego żołnierza.

Art. 39. (uchylony)

Art. 40. (uchylony)

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 756); wejdzie w życie z dniem 21 kwietnia 2019 r.

Art. 41. 1. Żołnierz zawodowy wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkującymi jest obowiązany opróżnić lokal mieszkalny, miejsce w internacie albo kwaterze internatowej, jeżeli:

- 1) nie przysługuje mu prawo do zakwaterowania w związku ze skorzystaniem z uprawnień, o których mowa w art. 21 ust. 6;
- 2) ostateczna decyzja o przydziale lokalu mieszkalnego utraciła moc oraz w przypadkach, o których mowa w art. 24 ust. 2;
- 3) żołnierz zawodowy i jego małżonek zajmują oddzielne lokale mieszkalne, z których jeden odpowiada co najmniej ich uprawnieniom; w takim przypadku przysługuje im prawo wyboru lokalu mieszkalnego;
- 4) żołnierz zawodowy i jego małżonek zajmują oddzielne miejsca w internacie albo kwaterze internatowej bez spełnienia warunków, o których mowa w art. 21 ust. 10; w takim przypadku przysługuje im prawo wyboru miejsca w internacie albo kwaterze internatowej;
- 5) utracił prawo do zakwaterowania na podstawie art. 21 ust. 9;
- 6) otrzymuje świadczenie mieszkaniowe, o którym mowa w art. 48d;
- 7) został zwolniony z zawodowej służby wojskowej.

2. Żołnierz zawodowy, który utracił prawo do zakwaterowania, jest obowiązany opróżnić lokal mieszkalny, miejsce w internacie albo kwaterze internatowej wraz z osobami wspólnie z nim zamieszkującymi, w terminie 30 dni od dnia utraty prawa do zakwaterowania, a w przypadku żołnierza zwalnianego z zawodowej służby wojskowej, któremu przysługuje odprawa mieszkaniowa, w terminie:

- 1) 30 dni od dnia jej wypłaty albo
- 2) 90 dni od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej w przypadku, o którym mowa w art. 47 ust. 6.

3. Żołnierz zawodowy, który otrzymał odprawę mieszkaniową w trybie art. 47 ust. 5 jest obowiązany opróżnić lokal mieszkalny, miejsce w internacie lub kwaterze internatowej, w terminie trzydziestu dni od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej.

4. W przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 2, dyrektor oddziału regionalnego wzywa do opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo w kwaterze internatowej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia wezwania.

5. Za okres zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym, internacie albo kwaterze internatowej do dnia doręczenia wezwania, o którym mowa w ust. 4, żołnierz jest obowiązany uiszczać odszkodowanie w wysokości opłaty za używanie lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej oraz opłaty pośrednie, a za okres od dnia doręczenia wezwania do dnia opróżnienia, odszkodowanie w wysokości 150% opłaty za używanie lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej oraz opłaty pośrednie. Do odszkodowania należnego za zamieszkiwanie w internacie albo w kwaterze internatowej nie stosuje się przepisu art. 53 ust. 1.

6. W przypadku nieopróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej w ustalonym terminie, o którym mowa w ust. 4, dyrektor oddziału regionalnego wydaje decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej wraz z osobami wspólnie zamieszkującymi, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 45 ust. 3.

7. Do nieuiszczonego odszkodowania, do dnia opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej, stosuje się przepisy art. 37.

Art. 41a. 1. W przypadku rozwodu żołnierza zawodowego posiadającego dziecko i zajmującego lokal mieszkalny, dyrektor oddziału regionalnego właściwy ze względu na położenie lokalu mieszkalnego dotychczas wspólnie zajmowanego przez żołnierza zawodowego i jego małżonka, dokonuje rozkwaterowania byłych małżonków po uprawomocnieniu się wyroku orzekającego rozwód, w ten sposób, że uchyla decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego i:

- 1) żołnierzowi zawodowemu wydaje decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego z uwzględnieniem uprawnień określonych w art. 26, posiadanych w dniu uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód;
- 2) z byłym małżonkiem żołnierza zawodowego wychowującym dziecko, który nie posiada tytułu prawnego do zajmowania innego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego i nie jest uprawniony do lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego jednorodzinnego na podstawie odrębnych przepisów, zawiera na czas oznaczony umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego:
  - a) w tej samej miejscowości albo
  - b) w miejscowości pobliskiej albo
  - c) za jego zgodą w innej miejscowości, w której Agencja posiada wolny zasób mieszkaniowy i internatowy;
- 3) byłego małżonka żołnierza zawodowego niewychowującego dziecka wzywa do opróżnienia lokalu mieszkalnego, bez konieczności zapewnienia lokalu ze strony Agencji, i stosuje odpowiednio przepisy art. 41 ust. 4–7.

2. Lokal mieszkalny, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinien nadawać się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, zaś powierzchnia użytkowa podstawowa przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie.

3. W przypadku odmowy zawarcia umowy najmu i odmowy opróżnienia lokalu mieszkalnego, dotychczas zajmowanego przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, dyrektor oddziału regionalnego wzywa do opróżnienia lokalu mieszkalnego i stosuje odpowiednio przepisy art. 41 ust. 4–7.

4. Osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 2, zajmująca lokal mieszkalny na podstawie umowy najmu, uiszcza opłaty za używanie lokalu mieszkalnego i opłaty pośrednie na zasadach i w wysokości określonych w art. 36.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do małżonków żołnierzy zawodowych, którzy zmarli, nie nabywając prawa do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej lub których śmierć nie pozostawała w związku ze służbą wojskową.

6. W przypadku rozwodu żołnierza zawodowego nieposiadającego dzieci, dyrektor oddziału regionalnego uchyla decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego żołnierzowi zawodowemu i przydziela lokal mieszkalny z uwzględnieniem uprawnień określonych w art. 26, posiadanych w dniu uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód. Były małżonek jest obowiązany w terminie trzydziestu dni od dnia uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód opróżnić lokal mieszkalny, bez konieczności zapewnienia lokalu ze strony Agencji, z zastrzeżeniem art. 45 ust. 3 pkt 1 oraz 3–5.

Art. 42. (uchylony)

Art. 43. (uchylony)

Art. 44. Osoby inne niż żołnierz zawodowy, które zamieszkują lokale mieszkalne i odmówiły skorzystania z uprawnień, o których mowa w art. 23 ust. 1 i 4, tracą prawo do tych uprawnień. W takim przypadku przepisy art. 41 ust. 4–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 44a. Osoba zajmująca kwaterę albo inny lokal mieszkalny jest obowiązana zawiadomić Agencję o zamiarze ich opróżnienia w terminie 7 dni przed dokonaniem tej czynności.

Art. 45. 1. Opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej zamieszkiwanych przez żołnierza wspólnie z innymi osobami dokonuje organ egzekucyjny, na wniosek dyrektora oddziału regionalnego, w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Egzekucja wydatków związanych z opróżnieniem, o którym mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Do opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwatery internatowej przez:

- 1) kobietę w ciąży,
- 2) małoletniego,
- 3) osobę niepełnosprawną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000, 1076 i 1925) lub ubezwłasnowolnioną,
- 4) obłożnie chorego – osobę, która dysponuje dokumentem urzędowym lub zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym stan zdrowia, w którym chory bez narażenia życia lub zdrowia nie może prowadzić normalnej egzystencji, a w szczególności nie jest zdolny do podjęcia żadnej pracy, wydanym nie wcześniej niż miesiąc przed wykonywaniem przymusowego wykwaterowania,
- 5) emeryta i rencistę

– wraz z osobami wspólnie z nimi zamieszkującymi, nie wydaje się decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej. W takim przypadku dyrektor oddziału regionalnego kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, orzeczenie o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego, o wezwaniu do udziału w postępowaniu gminy oraz zasądzenie odszkodowania.⁵⁾ **W takim przypadku dyrektor oddziału regionalnego kieruje do sądu powszechnego pozew o opróżnienie lokalu mieszkalnego, orzeczenie o uprawnieniu do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu, o wezwaniu do udziału w postępowaniu gminy oraz zasądzenie odszkodowania.**⁶⁾

Art. 45a. 1. Wniosek o przydział kwatery albo innego lokalu mieszkalnego zawiera dane osobowe żołnierza oraz członków jego rodziny niezbędne do ustalenia jego uprawnień.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb składania wniosków o przydział kwatery albo innego lokalu mieszkalnego,
- 2) wzór wniosku o przydział kwatery albo innego lokalu mieszkalnego,
- 3) wzór decyzji o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego

– uwzględniając sprawność postępowania oraz uproszczony charakter wzorów tych dokumentów.

⁵⁾ Zdanie drugie w części wspólnej w tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 6.

⁶⁾ Zdanie drugie w części wspólnej w brzmieniu ustalonym przez art. 4 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

Art. 46. (uchylony)

Art. 47. 1. Odprawa mieszkaniowa wynosi 3% wartości przysługującego lokalu mieszkalnego za każdy rok podlegający zaliczeniu do wysługi lat, od której jest uzależniona wysokość dodatku za długoletnią służbę wojskową i nie może być niższa niż 45% oraz wyższa niż 80% wartości przysługującego lokalu mieszkalnego. Odprawę oblicza się i wypłaca według następujących zasad:

- 1) żołnierzowi zawodowemu, zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, przysługuje odprawa obliczona z uwzględnieniem okresu służby liczonego w pełnych latach, z tym że rozpoczęty rok, w którym następuje zwolnienie ze służby, przyjmuje się jako rok pełny;
- 2) żołnierzowi zawodowemu zwolnionemu z zawodowej służby wojskowej, jeżeli nie nabył prawa do emerytury wojskowej, w przypadku wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej przez właściwy organ wojskowy lub któremu przyznano wojskową rentę inwalidzką przed nabyciem prawa do emerytury wojskowej, przysługuje odprawa w wysokości 45% wartości przysługującego lokalu mieszkalnego;
- 3) wartość przysługującego lokalu mieszkalnego jest iloczynem maksymalnej powierzchni użytkowej podstawowej przypadającej na jedną normę, o której mowa w art. 26 ust. 1, ilości norm należnych żołnierzowi w okresie zawodowej służby wojskowej w dniu wskazanym przez żołnierza, wskaźnika 1,66, wskaźnika ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego oddanego do użytkowania w kwartale poprzedzającym kwartał, w którym nastąpiło zwolnienie z tej służby, określanego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

2. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję o wypłacie odprawy mieszkaniowej nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku. Wydanie decyzji następuje po złożeniu wniosku, oświadczenia żołnierza o stanie rodzinnym na dzień wskazany przez żołnierza, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, i przedstawieniu co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- 1) zaświadczenia o nabyciu uprawnień do emerytury wojskowej lub do wojskowej renty inwalidzkiej wydanego przez wojskowy organ emerytalny;
- 2) zaświadczenia o przyczynach zwolnienia z zawodowej służby wojskowej wydanego przez dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz zawodowy pełnił służbę wojskową, jeżeli nie nabył prawa do emerytury wojskowej lub nie uzyskał uprawnień do wojskowej renty inwalidzkiej;
- 3) zaświadczenia o związku śmierci żołnierza ze służbą wojskową wydanego przez właściwy organ wojskowy;
- 4) decyzji o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej wraz z zaświadczeniem o wysłudze lat, od której jest uzależniona wysokość dodatku za długoletnią służbę wojskową, wydanym przez właściwy organ wojskowy, jaką żołnierz zawodowy będzie posiadał w ostatnim dniu pełnienia zawodowej służby wojskowej.

3. W przypadku śmierci żołnierza zawodowego odprawę mieszkaniową oblicza się, przyjmując wysługę lat, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ustaloną na dzień jego śmierci i wypłaca wspólnie zamieszkałym: małżonkowi, zstępnym, wstępnym, osobom przysposobionym i osobom przysposabiającym, w wysokości nie niższej niż 45% wartości przysługującego lokalu mieszkalnego.

4. Do obliczenia wartości przysługującego lokalu mieszkalnego w przypadku żołnierza służby kontraktowej, żołnierza pełniącego służbę kandydacką oraz żołnierza nadterminowej zasadniczej służby wojskowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 26 ust. 1–4.

5. Żołnierzowi zawodowemu, w stosunku do którego wydano ostateczną decyzję o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, na jego wniosek złożony przed zwolnieniem ze służby, wydaje się decyzję o wypłacie odprawy mieszkaniowej, przyjmując do obliczenia wartość przysługującego lokalu mieszkalnego, ilość norm należnych żołnierzowi w okresie zawodowej służby wojskowej w dniu wskazanym przez żołnierza, oraz wskaźnika ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego oddanego do użytkowania w kwartale poprzedzającym kwartał, w którym decyzja o zwolnieniu stała się ostateczna, określonego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku uchylecia decyzji o zwolnieniu żołnierza i dalszego pełnienia służby, odprawa ponowna i jej wyrównanie za pozostały okres nie przysługuje.

6. Odmowa przyjęcia odprawy mieszkaniowej lub niezłożenie dokumentów, o których mowa w ust. 2, w terminie 90 dni od dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, nie zwalnia z obowiązku opróżnienia lokalu, o którym mowa w art. 41.

7. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb wypłaty odprawy mieszkaniowej oraz wzory wniosków składanych w tych sprawach, uwzględniając potrzebę szybkiego i uproszczonego postępowania.

Art. 48. (uchylony)

Art. 48a. W razie samowolnego zajęcia lokalu mieszkalnego przedstawiciel Agencji, w asyście Żandarmerii Wojskowej lub Policji, dokonuje wykwaterowania osób, które zajęły lokal mieszkalny, na ich koszt, bez obowiązku dostarczenia innego lokalu.

Art. 48b. 1. Na wniosek żołnierza zawodowego dyrektor oddziału regionalnego właściwy dla garnizonu, w którym żołnierz zawodowy jest wyznaczony na stanowisko służbowe, może dokonać zamiany lokalu mieszkalnego dotychczas zajmowanego przez żołnierza zawodowego na inny lokal mieszkalny w tym garnizonie lub w miejscowości pobliskiej lub innej miejscowości niezasiedlony, albo zajmowany przez innego żołnierza zawodowego lub osobę inną niż żołnierz zawodowy.

1a. Dyrektor oddziału regionalnego właściwy ze względu na miejsce położenia lokalu mieszkalnego zajmowanego przez osobę inną niż żołnierz zawodowy może, na wniosek tej osoby, dokonać zamiany tego lokalu mieszkalnego na inny lokal mieszkalny, niezasiedlony albo zajmowany przez żołnierza zawodowego albo osobę inną niż żołnierz zawodowy.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 1a, do żołnierza zawodowego przepis art. 24 ust. 1 stosuje się odpowiednio, a z osobą inną niż żołnierz zawodowy dyrektor oddziału regionalnego właściwy ze względu na miejsce położenia lokalu mieszkalnego zawiera umowę najmu lokalu mieszkalnego na czas, na jaki obowiązywał tytuł prawny do dotychczas zajmowanego lokalu mieszkalnego.

3. Koszty zamiany lokalu mieszkalnego ponoszą żołnierz zawodowy lub osoba, o których mowa w ust. 1 i 1a.

4. Zamiany lokalu mieszkalnego nie dokonuje się, jeżeli o zamianę ubiega się osoba, która na podstawie art. 29b lub art. 41 jest obowiązana do opróżnienia lokalu mieszkalnego.

Art. 48c. W przypadku zajmowania przez żołnierza zawodowego lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku przeznaczonym do przebudowy, rozbiórki lub z innej przyczyny uniemożliwiającej dalsze zamieszkiwanie w nim, dyrektor oddziału regionalnego właściwy dla garnizonu, w którym żołnierz zawodowy zajmuje lokal mieszkalny, informuje o tym żołnierza zawodowego, uchyla decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego i wydaje decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego odpowiadającego uprawnieniom żołnierza zawodowego.

Art. 48d. 1. Świadczenie mieszkaniowe, o którym mowa w art. 21 ust. 2 pkt 3, przysługuje żołnierzowi zawodowemu przez czas pełnienia służby w danym garnizonie w wysokości iloczynu stawki podstawowej i współczynnika świadczenia mieszkaniowego zależnego od garnizonu.

2. Świadczenie mieszkaniowe nie przysługuje żołnierzowi zawodowemu:

- 1) przeniesionemu do rezerwy kadrowej niewykonującemu zadań służbowych;
- 2) przeniesionemu do dyspozycji zwolnionemu z wykonywania zadań służbowych;
- 3) pobierającemu świadczenia, o których mowa w art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 173 i 138);
- 4) wyznaczonemu do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa, korzystającemu z prawa do nieodpłatnego zakwaterowania w lokalu mieszkalnym albo równoważnika pieniężnego na wynajęcie lokalu mieszkalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

3. Żołnierzowi służby kontraktowej, w przypadku braku możliwości przydziału lokalu, świadczenie mieszkaniowe przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym wpłynął wniosek o przydział kwatery albo innego lokalu mieszkalnego do właściwego oddziału regionalnego Agencji, jednak nie wcześniej niż od dnia rozpoczęcia pełnienia służby w danym garnizonie.

4. W przypadku przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego świadczenie mieszkaniowe przysługuje do dnia protokolarnego przyjęcia kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym decyzja o przydziale kwatery albo innego lokalu mieszkalnego stała się ostateczna.

5. W przypadku przydziału miejsca w internacie albo kwaterze internatowej świadczenie mieszkaniowe przysługuje do dnia protokolarnego przyjęcia miejsca w internacie albo kwaterze internatowej.

6. W przypadku korzystania z urlopu macierzyńskiego i wychowawczego świadczenie mieszkaniowe przysługuje przez czas pobierania uposażenia.

7. Świadczenie mieszkaniowe jest wypłacane za miesiąc kalendarzowy w terminie do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego za poprzedni miesiąc, począwszy od pierwszego dnia miesiąca, w którym wpłynął wniosek o wypłatę świadczenia mieszkaniowego do właściwego oddziału regionalnego Agencji, do dnia zakończenia kadencji lub kontraktu, albo w przypadku żołnierza zawodowego przeniesionego do rezerwy kadrowej lub dyspozycji – do dnia zakończenia pełnienia służby w danym garnizonie określonym w rozkazie personalnym.

8. W przypadku zajmowania lokalu mieszkalnego albo miejsca w internacie albo kwaterze internatowej świadczenie mieszkaniowe wypłaca się od dnia następującego po dniu zwolnienia lokalu lub miejsca w internacie.

9. W przypadku uprawnienia do świadczenia mieszkaniowego za okres krótszy niż miesiąc kalendarzowy świadczenie jest wypłacane za ten okres w wysokości 1/30 za każdy dzień.

10. W przypadku oddelegowania żołnierza otrzymującego świadczenie mieszkaniowe do wykonywania obowiązków służbowych poza garnizon pełnienia służby żołnierzowi przysługuje świadczenie mieszkaniowe w wysokości określonej dla garnizonu, w którym pełni służbę wojskową.

11. W przypadku zakwaterowania żołnierza zawodowego na zasadach, o których mowa w art. 7 ust. 2, wysokość świadczenia mieszkaniowego ulega zmniejszeniu o uśrednione koszty utrzymania miejsca zakwaterowania, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zakwaterowanie.

12. Odmowa wypłaty świadczenia mieszkaniowego oraz zwrot świadczenia mieszkaniowego wypłaconego nienależnie lub w nienależnej wysokości następuje w formie decyzji administracyjnej.

13. W przypadku stwierdzenia nadpłaty świadczenia mieszkaniowego dyrektor oddziału regionalnego Agencji wzywa do zwrotu należności w terminie 14 dni od otrzymania przez żołnierza wezwania, a po bezskutecznym upływie terminu wydaje decyzję administracyjną.

14. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji każdego miesiąca sporządza wykaz wypłat świadczenia mieszkaniowego należnego za poprzedni miesiąc.

15. Świadczenie mieszkaniowe jest wypłacane przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji właściwego miejscowo dla garnizonu, w którym żołnierz pełni służbę wojskową, na podstawie wykazu sporządzanego przez tego dyrektora.

16. Świadczenie mieszkaniowe wypłacane przez Agencję jest pokrywane z dotacji budżetowej.

17. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawki podstawowej i współczynnik świadczenia mieszkaniowego dla każdego garnizonu, uwzględniając cenę rynkową najmu lokali mieszkalnych w garnizonie oraz uśrednione koszty utrzymania miejsca zakwaterowania, a także koszty utrzymania obiektów koszarowych kompleksów wojskowych obliczone na podstawie danych z roku poprzedniego.

Rozdział 5

Zakwaterowanie w internatach i kwaterach internatowych

Art. 49. (uchylony)

Art. 50. (uchylony)

Art. 51. 1. Miejsce w internacie lub kwaterze internatowej, bez członków rodziny, przysługuje:

- 1) żołnierzowi zawodowemu;
- 2) żołnierzowi pełniącemu okresową służbę wojskową;
- 3) pracownikowi zatrudnionemu w jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanej zamieszkałemu w miejscowości innej niż miejscowość, w której jest zatrudniony i niebędącej miejscowością pobliską, pod warunkiem zaspokojenia potrzeb żołnierzy, o których mowa w pkt 1 i 2.

1a. W przypadku braku możliwości przydziału kwatery albo innego lokalu mieszkalnego żołnierzowi zawodowemu wychowującemu samotnie małoletnie dziecko lub sprawującemu samotnie opiekę nad dzieckiem, które stało się niezdolne do samodzielnej egzystencji, przysługuje miejsce w kwaterze internatowej. Zajmowanie miejsca przez żołnierza jest nieodpłatne, natomiast za powierzchnię użytkową zajmowaną przez dziecko żołnierz wnosi opłatę w pełnej wysokości.

2. Miejsce w internacie lub kwaterze internatowej przysługuje na czas pełnienia czynnej służby wojskowej w miejscowości, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, pozostaje w rezerwie kadrowej lub dyspozycji, nie dłużej jednak niż trzydzieści dni od dnia doręczenia decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego albo w przypadku żołnierza:

- 1) zajmującego stanowisko służbowe – zwolnienia ze stanowiska służbowego w tej miejscowości;
- 2) pozostającego w rezerwie kadrowej – wyznaczenia na stanowisko służbowe lub skierowania do wykonywania zadań służbowych w innej miejscowości albo zwolnienia z zawodowej służby wojskowej;
- 3) pozostającego w dyspozycji – zwolnienia z zawodowej służby wojskowej.

Przepisy art. 41 i art. 45 stosuje się odpowiednio.

3. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, miejsce w internacie lub kwaterze internatowej przysługuje przez czas zatrudnienia, nie dłużej jednak niż trzydzieści dni od dnia zamieszkania w innym lokalu mieszkalnym lub ustania stosunku pracy. Przepisy art. 41 i art. 45 stosuje się odpowiednio.

4. Miejsce w internacie lub kwaterze internatowej nie przysługuje, jeżeli żołnierz zawodowy lub jego małżonek zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w miejscowości, w której żołnierz zajmuje stanowisko służbowe, pozostaje w rezerwie kadrowej lub dyspozycji, albo w miejscowości pobliskiej, albo żołnierz zawodowy zaspokoił swoje potrzeby mieszkaniowe w tej miejscowości, korzystając z uprawnień, o których mowa w art. 21 ust. 6.

5. Miejsce w internacie lub kwaterze internatowej nie przysługuje, jeżeli pracownik, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, lub jego małżonek zamieszkuje w lokalu mieszkalnym w miejscowości, w której jest zatrudniony lub w miejscowości pobliskiej.

6. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli zapewniono mu zakwaterowanie we wspólnej kwaterze stałej.

Art. 52. (uchylony)

Art. 53. 1. Zajmowanie miejsca w internacie albo kwaterze internatowej jest dla żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, nieodpłatne.

2. Do zakwaterowania żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, stosuje się następujące zasady:

- 1) żołnierzowi, w zależności od zajmowanego stanowiska służbowego, przysługuje norma powierzchni użytkowej podstawowej:
  - a) od 7 do 10 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego szeregowego (marynarza) do stopnia etatowego starszego szeregowego (starszego marynarza) włącznie,
  - b) od 8 do 12 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego kaprala (mata) do stopnia etatowego starszego sierżanta sztabowego (starszego bosmana sztabowego) włącznie,
  - c) od 10 do 15 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego młodszego chorążego (młodszego chorążego marynarki) do stopnia etatowego starszego chorążego sztabowego (starszego chorążego sztabowego marynarki) włącznie,
  - d) od 12 do 18 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego podporucznika (podporucznika marynarki) do stopnia etatowego kapitana (kapitana marynarki) włącznie,
  - e) od 15 do 20 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego majora (komandora podporucznika) do stopnia etatowego pułkownika (komandora) włącznie,
  - f) od 20 do 25 m² – dla zajmujących stanowiska służbowe od stopnia etatowego generała brygady (kontradmirala) do stopnia etatowego generała (admirala) włącznie;
- 2) żołnierzowi zawodowemu, na jego wniosek, dyrektor oddziału regionalnego może przydzielić miejsce w internacie albo kwaterze internatowej o większej powierzchni użytkowej podstawowej niż powierzchnia maksymalna, o której mowa w pkt 1. Za powierzchnię użytkową podstawową większą niż jej maksymalna wielkość określona w pkt 1, żołnierz ponosi opłatę w pełnej wysokości.

3. Koszty zajmowania przez żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, internatów i kwater internatowych pokrywa się z dotacji budżetowej.

4. Koszty zajmowania przez żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, miejsc w internacie lub kwaterze internatowej obejmują koszty utrzymania 1 m² powierzchni użytkowej, z uwzględnieniem kosztów dostaw energii cieplnej, elektrycznej, gazu, wody oraz odbioru nieczystości stałych i płynnych, koszty utrzymania instalacji sieci TV, internetowej i telefonicznej oraz koszty sprzątnięcia pokoi, prania i wymiany pościeli, firan i zasłon.

4a. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do żołnierza, o którym mowa w art. 51 ust. 1a.

5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ustalania opłat za zajmowanie miejsca w kwaterze internatowej lub w internacie oraz terminy i sposób pobierania tych opłat;
- 2) tryb przydzielania miejsc w internacie lub kwaterze internatowej oraz wzory dokumentów stanowiących podstawę przydzielania miejsca w internacie lub kwaterze internatowej;
- 3) (uchylony)
- 4) standard oraz wyposażenie kwater internatowych i internatów;
- 5) tryb i sposób przyjmowania oraz zdawania kwatery internatowej i pokoju w internacie.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, należy uwzględnić, aby:

- 1) ustalanie opłat za zajmowanie miejsc w kwaterze internatowej lub w internacie uwzględniało kalkulację kosztów utrzymania takiej kwatery lub internatu;
- 2) przydzielanie miejsc w internacie lub kwaterze internatowej odbywało się w sposób pozwalający na bezzwłoczne realizowanie prawa żołnierzy do zakwaterowania, a wzory dokumentów w tych sprawach były możliwie uproszczone;
- 3) (uchylony)
- 4) standard i wyposażenie kwater internatowych i internatów zaspokajały potrzeby mieszkaniowe żołnierzy na odpowiednim poziomie;
- 5) przyjmowanie i zdawanie kwatery internatowej i pokoju w internacie odbywało się na podstawie dokumentu obejmującego zakres wyposażenia oraz jego stan techniczny.

Art. 53a. 1. Dyrektor oddziału regionalnego może, pod warunkiem zaspokojenia potrzeb żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, zakwaterować w internacie albo kwaterze internatowej:

- 1) dziecko żołnierza albo pracownika, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, pobierające naukę poza miejscowością zamieszkania, niebędącą miejscowością pobliską;
- 2) żołnierza zawodowego, którego prawo do zakwaterowania, o którym mowa w art. 21 ust. 6, zostało zrealizowane w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane uiszczać opłaty za korzystanie z internatu lub kwatery internatowej w pełnej wysokości za zajmowaną powierzchnię użytkową.

Art. 53b. 1. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji może, pod warunkiem zaspokojenia potrzeb żołnierzy, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2, i w ramach posiadanych możliwości, wyrazić zgodę na pobyt czasowy w internacie albo w kwaterze internatowej, odwiedzających żołnierza członków rodziny, o których mowa w art. 26 ust. 3. Pobyt członków rodziny żołnierza nie może przekroczyć łącznie 7 dni w miesiącu.

2. Członkowie rodziny, o których mowa w ust. 1, są obowiązani uiszczać opłaty za korzystanie z internatu albo kwatery internatowej w pełnej wysokości za zajmowaną powierzchnię użytkową. W przypadku gdy członek rodziny odwiedzający żołnierza korzysta z powierzchni przydzielonej żołnierzowi na podstawie skierowania, ponosi opłatę w wysokości połowy kosztów, o których mowa w art. 53 ust. 4.

Art. 54. (uchylony)

Rozdział 6
(uchylony)

Rozdział 7

Zakwaterowanie przejściowe

Art. 62. 1. Zakwaterowanie przejściowe następuje w razie konieczności czasowego rozmieszczenia jednostek wojskowych, żołnierzy i pracowników wojska zatrudnionych w tych jednostkach oraz osób towarzyszących Siłom Zbrojnym, a także magazynowania lub przechowywania urządzeń, uzbrojenia, środków materiałowych i sprzętu wojskowego – poza budynkami, lokalami i gruntami przeznaczonymi na zakwaterowanie stałe.

2. Zakwaterowanie przejściowe następuje w szczególności w razie:

- 1) ćwiczeń, przemarszów lub przewozów wojska;
- 2) podróży służbowych lub czasowego wykonywania obowiązków przez żołnierzy i pracowników wojska poza stałym miejscem służby lub pracy;
- 3) wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, ogłoszenia mobilizacji albo w czasie wojny.

Art. 63. Zajęciu na zakwaterowanie przejściowe podlegają nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a w szczególnych wypadkach nieruchomości będące własnością innych osób prawnych lub fizycznych.

Art. 64. 1. Nie podlegają zajęciu na zakwaterowanie przejściowe nieruchomości:

- 1) Policji, odpowiednio Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywane przez Służbę Celno-Skarbową, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej;

- 2) państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania szczególnie ważne dla obronności lub bezpieczeństwa państwa;
- 3) objęte ochroną ogólną w rozumieniu Konwencji haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego; zajęcie tych nieruchomości może nastąpić jedynie za zgodą właściwego organu służby konserwatorskiej;
- 4) oznakowane i objęte ochroną w rozumieniu Protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. o ochronie ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych – przeznaczone do ochrony ludności cywilnej;
- 5) szkół wyższych lub jednostek badawczo-rozwojowych;
- 6) przeznaczone do wykonywania kultu religijnego;
- 7) w których mają siedzibę domy pomocy społecznej;
- 8) użytkowane przez:
  - a) obce misje dyplomatyczne i specjalne oraz urzędy konsularne,
  - b) członków personelu dyplomatycznego obcych misji dyplomatycznych i specjalnych oraz personelu konsularnego,
  - c) członków personelu administracyjnego i technicznego oraz członków personelu służby obcych misji dyplomatycznych i specjalnych oraz urzędów konsularnych, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie posiadają w Rzeczypospolitej Polskiej stałego miejsca zamieszkania – pod warunkiem wzajemności,
  - d) inne osoby lub instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów lub przywilejów dyplomatycznych albo konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych, a także powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

2. Zakłady opieki zdrowotnej i weterynaryjne mogą być zajęte wyłącznie na potrzeby wojskowej służby zdrowia lub wojskowej służby weterynaryjnej.

3. Nie podlegają zajęciu grunty podlegające szczególnym formom ochrony przyrody w rozumieniu przepisów o ochronie przyrody, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w art. 62 ust. 2 pkt 3 niniejszej ustawy.

Art. 65. Nieruchomości zajęte na zakwaterowanie przejściowe podlegają zwolnieniu nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ich zajęcia. Ograniczenia tego nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wojennego, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Art. 66. Zajęcie nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe następuje na podstawie:

- 1) decyzji administracyjnej wydanej przez:
  - a) starostę wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej – w stosunku do nieruchomości Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem lit. c oraz d,
  - b) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa – w stosunku do nieruchomości stanowiących własność odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego,
  - c) dyrektora regionalnej dyrekcji lasów państwowych – w stosunku do obiektów i gruntów leśnych Skarbu Państwa będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”,
  - d) Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – w stosunku do nieruchomości rolnych Skarbu Państwa wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- 2) pisemnej umowy zawartej przez organ wojskowy z osobą fizyczną lub prawną będącą właścicielem nieruchomości.

Art. 67. 1. Decyzję w sprawie zakwaterowania przejściowego organ wydaje na wniosek właściwego organu wojskowego.

2. Wniosek powinien zawierać nazwę lub numer jednostki wojskowej, ilość i rodzaj nieruchomości, czas trwania zakwaterowania oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia.

Art. 68. Zajęcie nieruchomości następuje po uprawomocnieniu się decyzji. Przejęcie i zwrot nieruchomości odbywa się na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 69. 1. Przepisów art. 66–68 nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego i wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny.

2. Zajęcie nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe w sytuacjach, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie pisemnej decyzji dowódcy jednostki wojskowej, określającej nieruchomości zajęte na zakwaterowanie przejściowe, a także czas jego trwania. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności i doręcza się ją właścicielowi nieruchomości.

Art. 70. 1. Należność za zakwaterowanie przejściowe ustala się w drodze umowy z właścicielem nieruchomości przy uwzględnieniu cen rynkowych na danym terenie.

2. Należność wypłaca się właścicielowi nieruchomości po zakończeniu zakwaterowania przejściowego w terminie do 30 dni od dnia zwolnienia nieruchomości. W wypadku gdy zakwaterowanie przejściowe trwa dłużej niż miesiąc, należność wypłaca się co miesiąc z dołu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w razie wprowadzenia stanu wyjątkowego i wojennego, ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny; w takich wypadkach zasady i tryb wypłacania należności za zakwaterowanie przejściowe określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 71. 1. Wokół nieruchomości zajętych na zakwaterowanie przejściowe może być utworzona strefa niebezpieczeństwa na podstawie decyzji wojewody, wydanej na wniosek dowódcy jednostki wojskowej korzystającej z tego zakwaterowania.

2. Strefą niebezpieczeństwa jest obszar gruntu, na którym występuje czasowe zagrożenie zdrowia lub życia osób w niej przebywających, w związku z działaniami wojskowymi.

3. W strefie niebezpieczeństwa obowiązuje zakaz wstępu dla osób nieuprawnionych.

4. W razie objęcia strefą niebezpieczeństwa obszarów zamieszkałych, można zarządzić ewakuację z niej mieszkańców na czas, na jaki obszary te są uznane za strefę niebezpieczeństwa.

5. Decyzja o utworzeniu strefy niebezpieczeństwa powinna określać obszar tej strefy, sposób jej oznaczenia i termin czasowej ewakuacji z niej mieszkańców.

6. O utworzeniu strefy niebezpieczeństwa na obszarach zamieszkałych i wprowadzeniu obowiązku czasowej ewakuacji oraz zakazu wstępu na ten obszar właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany poinformować mieszkańców.

Art. 72. 1. W razie utworzenia strefy niebezpieczeństwa, starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej zapewnia pomieszczenia zastępcze dla mieszkańców czasowo ewakuowanych z tej strefy oraz organizuje ich przeniesienie do tych pomieszczeń.

2. Mienie pozostawione przez mieszkańców, po uprzednim protokolarnym przejęciu, zabezpiecza jednostka wojskowa, która zajmuje teren objęty tą strefą.

3. Środki transportu niezbędne do ewakuacji mieszkańców i ich mienia ruchomego dostarcza jednostka wojskowa.

4. Zwrot mienia zabezpieczonego przez jednostkę wojskową następuje na podstawie protokołu.

Art. 73. 1. Za szkody wyrządzone w związku z zajęciem nieruchomości na zakwaterowanie przejściowe lub z utworzeniem strefy niebezpieczeństwa odpowiedzialność ponosi jednostka wojskowa, o której mowa w art. 72 ust. 2.

2. Za szkodę, o której mowa w ust. 1, uważa się szkodę w mieniu znajdującym się na nieruchomości zajętej na zakwaterowanie przejściowe oraz powstałą wskutek przymusowej ewakuacji z terenu objętego strefą niebezpieczeństwa lub w mieniu pozostającym w tej strefie.

3. Roszczenie o odszkodowanie ulega przedawnieniu po upływie 3 lat od dnia, w którym szkoda została wyrządzona.

Art. 74. 1. Postępowanie o odszkodowanie wszczyną się na wniosek poszkodowanego.

2. Wniosek o odszkodowanie składa się do dowódcy jednostki wojskowej, która wyrządziła szkodę, a jeżeli miejsce postoju tej jednostki nie jest znane – do Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

3. Niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o odszkodowanie dowódca jednostki wojskowej zarządza przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

4. Z przebiegu postępowania wyjaśniającego sporządza się protokół, który powinien w szczególności zawierać:

- 1) opis stanu faktycznego z określeniem rodzaju, rozmiaru i wielkości szkody oraz miejsce i datę jej powstania albo stwierdzenie, że szkoda nie powstała;
- 2) określenie wysokości proponowanego odszkodowania.

5. Protokół podpisuje osoba prowadząca postępowanie wyjaśniające oraz poszkodowany.

Art. 75. 1. Przed wydaniem decyzji dowódca jednostki wojskowej powinien dążyć do zawarcia z poszkodowanym ugody określającej wielkość szkody i sposób jej naprawienia.

2. Naprawienie szkody może nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego lub zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej.

Art. 76. 1. W razie niezawarcia ugody, dowódca jednostki wojskowej wydaje decyzję o sposobie załatwienia wniosku o odszkodowanie.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, w terminie miesiąca od daty doręczenia, a także w wypadku niewydania jej przez organ wojskowy w terminie trzech miesięcy od dnia zgłoszenia wniosku o przyznanie odszkodowania, poszkodowany może dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Art. 77. Przepisów art. 73–76 nie stosuje się w okresie obowiązywania stanu wyjątkowego i wojennego oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Art. 78. 1. W czasie podróży służbowych, wykonywania obowiązków służbowych poza stałym miejscem służby lub pracy albo zamieszkania żołnierze i pracownicy wojska mogą korzystać z zakwaterowania w służbowych pokojach noclegowych lub w obiektach hotelarskich, a w razie braku takich możliwości, z zakwaterowania przejściowego na zasadach określonych w niniejszym rozdziale.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze zarządzenia, sposób tworzenia i gospodarowania służbowymi pokojami noclegowymi, w tym organy odpowiedzialne za zakwaterowanie w tych pokojach.

Art. 78¹. 1. Przepisy art. 62, 63 i 65–67 stosuje się odpowiednio w wypadku zaistnienia klęski żywiołowej, nadzwyczajnego zagrożenia środowiska i na czas usuwania ich skutków.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób finansowania przedsięwzięć związanych z zakwaterowaniem osób w warunkach, o których mowa w ust. 1, oraz organy właściwe w tych sprawach.

Rozdział 7a

Wykonywanie zadań Agencji przez Zarząd Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Art. 78a. 1. Zadania Agencji w stosunku do osób, o których mowa w art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, wykonuje państwowa jednostka budżetowa – Zarząd Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji podległa ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. Osoba fizyczna inna niż wskazana w art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, która zajmuje lokal mieszkalny na podstawie umowy najmu, uiszcza opłaty za używanie lokalu mieszkalnego i opłaty pośrednie na zasadach i w wysokości określonych w art. 36.

7. W przypadku umowy najmu zawartej z osobą prawną, jednostką samorządu terytorialnego albo państwową lub samorządową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, do opłat za używanie lokalu mieszkalnego i opłat pośrednich mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Art. 78b. 1. W odniesieniu do lokali mieszkalnych będących w zasobie Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji art. 36 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób naliczania oraz rozliczania opłat za używanie lokali mieszkalnych i opłat pośrednich, sposób obliczania zaliczek na opłaty pośrednie oraz wzory kalkulacji stawki opłat za używanie 1 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, biorąc pod uwagę tytuł prawny do lokali mieszkalnych.

Art. 78c. 1. W odniesieniu do lokali mieszkalnych będących w zasobie Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji art. 41, art. 44a, art. 45, art. 48a i art. 48b stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej przekazanego do dyspozycji innej jednostki organizacyjnej podległej lub nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zajmowanego przez osobę, która otrzymała przydział lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej, na zasadach określonych w przepisach:

1) rozdziału 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, z późn. zm.⁷⁾),

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2405 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 416, 650, 730, 1039, 1544, 1669, 2077 i 2102.

- 2) rozdziału 12 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2365, z późn. zm.⁸⁾),
- 3) rozdziału 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1313, 1592 i 1669) lub
- 4)⁹⁾ rozdziału 8 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 138, 650, 730, 1544, 1562 i 1669),

postępowanie w sprawie opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej prowadzi organ, w którego dyspozycji pozostaje lokal mieszkalny, miejsce w internacie albo kwaterze internatowej, na zasadach i w trybie przewidzianym w przepisach tej ustawy, na podstawie której nastąpił przydział lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej.

3. Dyrektor Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na wniosek osoby zajmującej lokal mieszkalny w zasobie Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, może dokonać zamiany tego lokalu mieszkalnego na inny lokal mieszkalny, niezasiedlony albo zajmowany przez inną osobę, jeżeli:

- 1) osoba wnioskująca o zamianę zajmowanego lokalu mieszkalnego na inny niezasiedlony lokal mieszkalny w wyniku tej zamiany zajmowała będzie mniejszy lokal mieszkalny;
- 2) osoba posiadająca prawo do lokalu mieszkalnego na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 2, w wyniku tej zamiany będzie zajmowała lokal mieszkalny, którego powierzchnia będzie spełniała posiadane przez nią uprawnienia;
- 3) o wzajemną zamianę zgodnie zwróciły się zainteresowane strony i każda z tych stron złożyła odrębny wniosek o zamianę lokalu mieszkalnego.

4. Zamiana lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 2, wymaga zgody Dyrektora Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i organu, który wydał decyzję o przydziale lokalu mieszkalnego dla osoby wnioskującej o jego zamianę.

5. Z osobami dokonującymi zamiany lokalu mieszkalnego Dyrektor Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zawiera umowy najmu lokalu mieszkalnego na czas, na jaki obowiązywał tytuł prawny do dotychczas zajmowanego lokalu mieszkalnego.

6. W przypadku zamiany lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 2, Dyrektor Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zawiera umowę najmu lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale lokalu mieszkalnego wydanej przez organ, o którym mowa w ust. 4. W takim przypadku zamianie ulega również prawo dysponowania zamienianymi lokalami mieszkalnymi.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wezwania do opróżnienia lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej,
- 2) wzór decyzji o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, miejsca w internacie albo kwaterze internatowej,
- 3) wzór wniosku o zamianę lokalu mieszkalnego

– uwzględniając uproszczony charakter wzorów tych dokumentów.

Art. 78d. 1. W odniesieniu do lokali mieszkalnych będących w zasobie Zarządu Zasobów Mieszkaniowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji art. 51, art. 53 ust. 1–4 i art. 53a stosuje się odpowiednio.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ustalania opłat za zakwaterowanie w internacie oraz terminy i sposób pobierania tych opłat;
- 2) tryb wydawania skierowań do internatu oraz wzory dokumentów stanowiących podstawę do zakwaterowania w internacie;
- 3) standard oraz wyposażenie internatów;
- 4) tryb i sposób przyjmowania oraz zdawania pokoju w internacie.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2405 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 730, 894 i 1544.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 269 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 138), która weszła w życie z dniem 1 lutego 2018 r.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, należy uwzględnić, aby:

- 1) ustalanie opłat za zakwaterowanie w internacie uwzględniało kalkulację kosztów utrzymania takiego internatu;
- 2) kierowanie do internatu odbywało się w sposób pozwalający na bezzwłoczne realizowanie prawa do zakwaterowania, a wzory dokumentów w tych sprawach były możliwie uproszczone;
- 3) standard i wyposażenie internatów zabezpieczały potrzeby mieszkaniowe osób uprawnionych na odpowiednim poziomie;
- 4) przyjmowanie i zdawanie pokoju w internacie odbywało się z uwzględnieniem dokumentu obejmującego zakres wyposażenia oraz jego stan techniczny.

Art. 78e. (uchylony)

Art. 78f. (uchylony)

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 79. Kto narusza zakaz wstępu na teren zajęty na zakwaterowanie Sił Zbrojnych lub na teren objęty strefą niebezpieczeństwa,

podlega karze grzywny.

Art. 80. 1. Kto wbrew przepisom ustawy zajmuje samowolnie kwaterę lub lokal mieszkalny albo oddaje je w podnajem lub użycza,

podlega karze grzywny.

2. Osoba przebywająca w kwaterze lub lokalu mieszkalnym, która w sposób złośliwy lub uporczywy zakłóca osobom zamieszkującym w danym budynku korzystanie z zajmowanego lokalu mieszkalnego lub pomieszczeń przynależnych do tego lokalu,

podlega karze grzywny.

3. Kto, będąc obowiązany do zwolnienia zajmowanej kwatery albo innego lokalu mieszkalnego, opróżnia je bez zawiadomienia o tym Agencji, podlega karze grzywny.

Art. 81. 1. Kto nie stosuje się do decyzji organu w sprawie oddania na zakwaterowanie przejściowe nieruchomości albo w sprawie usunięcia mieszkańców z terenu objętego strefą niebezpieczeństwa,

podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z nieruchomości zajętych na zakwaterowanie przejściowe.

Art. 82. Orzekanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 79–81 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Żołnierze odpowiadają za te czyny na zasadach określonych w przepisach o dyscyplinie wojskowej.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 83. (uchylony)

Art. 84. (uchylony)

Art. 84a. (uchylony)

Art. 85. (uchylony)

Art. 86. (uchylony)

Art. 87. (uchylony)

Art. 88. (uchylony)

Art. 89. (uchylony)

Art. 90–92. (pominięte)

Art. 93. 1. Traci moc ustawa z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. z 1992 r. poz. 19 oraz z 1994 r. poz. 36), z zastrzeżeniem art. 94 ust. 2.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 94. 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia¹⁰⁾, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisy rozdziałów 4–6 oraz art. 86–91 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.

---

¹⁰⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 26 lipca 1995 r.